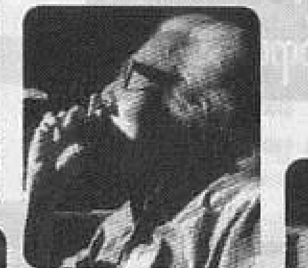

မာတိကာ

၁။ ဒဂုန်တာရာ၏ အမှာစာ ... ၁

၂။ စာရေးသူ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ... အချပ်ပို(က)

၃။ စာရေးသူ၏ အမှာစာ ... ၅
အနုပညာကြယ်တာရာများနှင့်ကျွန်မ ... တင်တင်ဦး

၄။ စာရေးဆရာနှင့် သူ့ဇာတ်ကောင်
ဘေဖခင်ပြောတဲ့ ဘေအကြောင်း ၉

၅။ ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာစကား စာစကား ၂၀

၆။ ဆရာဒဂုန်တာရာပြောတဲ့ ရွှေအိမ်နှင်း
မောင်မင်းယာတို့ရဲ့တိုင်းပြည် သုနှာပရန္တ ၂၆

၇။ ဆရာပါရဂူပြောတဲ့ စိတ္တရလေခါအကြောင်း ၃၅

၈။ တက္ကသိုလ်မြစိမ်းနှင့် သူ၏ စာပေဘဝ (အင်တာဗျူး) ၄၇

၉။ ကဗျာဆရာမောင်သင်းခိုင်၏ ကဗျာသဘောတရားများ ၅၀

၁၀။ မဒိုသောအတိတ်နှင့် ချစ်ပြုံးနှင်းဆီ၏ရနံ့
ရေနံ့သာစိုးလှိုင်နှင့် တွေ့ဆုံခြင်း ၇၃

၁၁။ တယောကိုတင်ရှိလျှောက်လှမ်းခဲ့ရသည့်
မြန်မာ့ဂီတသစ်သို့ခရီး ၈၂

၁၂။ မြန်မာပြည်တောင်ပိုင်း ကျေးလက်ရနံ့ (သို့မဟုတ်)
ကိုခါး(ကွမ်းခြံကုန်း) နှင့် တွေ့ဆုံခြင်း ၉၃

၁၃။ မျိုးသန့်နှင့် ကဗျာအမြင် ကဗျာခံစားမှု ၁၃၅

၁၄။ စာပေသည် ဘာအတွက်လဲ
(ပါရဂူ၊ ခင်ဆွေဦး၊ လူထုစိန်ဝင်း၊ နတ်နွယ်၊
ဒဂုန်တာရာ) ၁၅၉

၁၅။ ယနေ့မြန်မာအမျိုးသမီး စာရေးဆရာများ၏
စာပေအပေါ် အမျိုးသမီးစာရေးဆရာတစ်ဦး၏
သဘောထားအမြင် ၁၇၆

၁၆။ စွယ်တော်ရွက်ကလေးများ ၁၈၂

၁၇။ မသေသော မပျောက်သော ပြည်သူချစ်
အနုပညာရှင် စန္ဒယားချစ်ဆွေ ၁၉၀

၁၈။ မမေ့တဲ့ကဗျာ ၁၉၅

၁၉။ တစ်ရံရောအခါ တစ်ကျွန်းစံ၏ အပြန်လမ်းနှင့်
တစ်ကာယ်ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ၂၀၁

၂၀။ ကြည်နူးစိတ် ၂၀၉

၂၁။ စိမ်းလန်းသောတက္ကသိုလ်နေ့ရက်များကို
ပြန်လည်မှေးမှိတ်၍ ၂၁၅

၂၂။ အလွမ်းတစ်နှစ်ပြည့်ခဲ့ပြီ ၂၂၄

၂၃။ ဝဇီရာရုံမှ မန္တလေးသိန်းဇော်၏
ယဉ်ကျေးမှုတိုက်ပွဲ ၂၂၈

၂၄။ ဆရာဒဂုန်တာရာ တေ့တွအကြိမ်မြောက်
မွေးနေ့အစီအစဉ်ကို ဖြတ်သန်းခြင်း ၂၃၅

တင်တင်ဦးအတွက်
ဒဂုန်တာရာ၏ အမှာစာ

(က)

မကြာသေးမီကပင် တင်တင်ဦး၏ တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခန်းများကို စုပေါင်းရိုက်နှိပ်ထားသော စာအုပ်ကို တွေ့လိုက်ရသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းများကို စာနယ်ဇင်းများမှာ ဖော်ပြကြသည်မှာ တော်တော် ကြာပါပြီ။ တွေ့ဆုံခန်းများတွင် စာပေနှင့်ပတ်သက်သော တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းများတွင် စာပေနှင့်ပတ်သက်သော တွေ့ဆုံခန်းများပါသည်။ ယင်းစာပေနှင့်ပတ်သက်သော တွေ့ဆုံခန်းများမှာ ယနေ့ခေတ်ပေါ်စာပေ၏ ကိုးကားချက်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ယင်းတွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းများမှာ မေးသောသူတို့မှာ စာပေသမားများ ဖြစ်ကြသည်။ အချို့မှာ စာပေ မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာများ ဖြစ်ကြသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မေးခွန်းများ ကောင်းလျှင်ကောင်းသလောက် မေးမြန်းခန်းတွင် ပါဝင်သူတို့၏ ဘဝအကြောင်းအရာများကို ဖတ်ရသည်မှာ အထူးပင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည်။ မေးခွန်းများမှာ ယင်းစာရေးဆရာတို့၏ ဘဝများကို ထင်ဟပ်ထားကြသည်။ လူတို့သည် မိမိတို့၏ ဘဝနှင့် ဆက်စပ်သော အကြောင်းအရာများအကြောင်း၊ စာပေနှင့် ပတ်သက်သော အနုပညာ အကြောင်းအရာများကို မေးသူရှိလျှင် ဖြေတတ်ကြသည်။

မေးခွန်းကောင်းလျှင်ကောင်းသလောက် အဖြေကောင်းကြသည်။ ဖတ်၍ကောင်းသည်။ စာရေးဆရာ၏ဘဝကို ပို၍မြင်ကြသည်။ သို့သော် မေးမြန်းသူတို့က မေးမြန်းဆွေးနွေးရာတွင် မိမိတို့ စိတ်ဝင်စားသောကိစ္စများ ပါတတ်ကြသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးပါသည်ဟုဆိုရာတွင် အချို့သော တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းတွင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရည်းစားရေးရာများ ပါတတ်သည်။ ယင်းသည် စာဖတ်သူတို့အတွက် စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်သော်လည်း စာပေသမားများအတွက်ကား အနုပညာရပ်များအကြောင်း မပါသဖြင့် စိတ်ဝင်စားချင်မှ စိတ်ဝင်စားမည်။ အနုပညာနှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာကို မေးမြန်းသဖြင့် စာပေသမားတို့က ဖြေကြားရာတွင် ကျွန်တော်က စိတ်ဝင်စားသည်။ စာပေရေးရာကိစ္စသာမဟုတ်၊ စာရေးဆရာတို့၏ အနုပညာရေးရာကိုလည်း စိတ်ဝင်စားသည်။ အထူးသဖြင့် အချို့စာရေးဆရာတို့သည် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းတွင် မပါသောအကြောင်းအရာများကို ပို၍စိတ်ဝင်စားသည်မှာ သဘာဝပင်ဖြစ်ပေသည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းသာမက စာရေးဆရာတို့၏ ပုဂ္ဂလိက ဘဝကို ဖော်ပြသော တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းသာမက မိမိတို့၏ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိဆန်သော ရေးသားချက်များကို ဖတ်ရသောအခါ ကျွန်တော်က စိတ်ဝင်စားမိသည်။ သူတို့ဘာတွေ ပြောကြသလဲ။ ဘာတွေစိတ်ဝင်စားသလဲ။ မေးမြန်းခန်းဖော်ပြသူတင်တင်ဦးမှာ စာပေရေးသားသူသာမက စာပေ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်၏ အယ်ဒီတာလည်းဖြစ်သဖြင့် သူမက မေးတတ်သည်။ သူမေးသမျှမှာ ကျွန်တော်စိတ်ဝင်စားသော ကိစ္စများပါဝင်၍ အထူးစိတ်ဝင်စားသည်။

ကျွန်တော်က မြန်မာစာပေလောကတွင် အထူးသဖြင့် ခေတ်ပေါ် မြန်မာစာပေလောကတွင် စာရေးဆရာတစ်ဦး၏ ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိကို ပို၍ စိတ်ဝင်စားသည်။ ယခုတင်တင်ဦး မေးမြန်းတွေ့ဆုံထားသော အခန်းကို ဖတ်ရသောအခါ မြန်မာစာပေလောကကို ထင်ထင်ရှားရှား ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ပေါ်လွင်သဖြင့် စိတ်ဝင်စားမိသည်မှာ အမှန်ပင်။ ယင်းသို့တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် မေးခွန်းမေးသူသည် အမှတ်တမဲ့ မေးခွန်းများ မေးကြသည်။ သို့သော် ဖြေသူကလည်း အမှတ်တမဲ့ ပြောကြောင်းပြောမည်။ ယင်းပြောကြားချက်တို့သည် အနုပညာ သို့မဟုတ် စာပေကိစ္စများသာမက အနုပညာကိစ္စများပါ ပါသဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာများ ဖြစ်ကြသည်မှာ အမှန်ပင်။ အမေး နွားကျောင်းသား အဖြေမှာ ဘုရားလောင်း ဟူသော စကားရပ်ရှိသည်။ စာရေးဆရာတို့သည် သူတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖွဲ့နွဲ့တတ်သည်။ ဖွဲ့နွဲ့ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်အဆောင်အယောင်သာမက ပတ်ဝန်းကျင်၏ လူတို့၏အကြောင်း၊ လူတို့၏သဘာဝနှင့် ပတ်သက်သော သမိုင်းရေးရာ ကိစ္စများလည်း ဖြစ်တတ်ကြရာ ယင်းတို့ကို မေးတတ်လျှင် ဖြေရာစကားတို့မှာ ဆန်းကြယ်သည်ဟုဆိုနိုင်သည်။

ဝတ္ထုထဲတွင် မပါသော ကိစ္စများလည်း ပါတတ်သည်။ အခြားစာရေးဆရာတို့၏ ရေးသားချက်တွင် မပါသော အကြောင်းအရာများဖြစ်လျှင် ပို၍ သိချင်ကြသည်။ တချို့သောသူများ၏ ဖြေကြားချက်များမှာ သာမန်ဖြစ်သော်လည်း တချို့သူတို့၏ ဖြေကြားချက်မှာ သမိုင်းဆန်သည့် စကားရပ်များဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို ကျွန်တော်က စိတ်ဝင်စားသည်။ သမိုင်းအချက်အလက်တို့ကို ယင်းတွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းမှ ရနိုင်သည်။ ယင်းတန်ဖိုးက ငယ်သည်မဟုတ် ကြီးမားသည်ဟု ဆိုချင်သည်။

(ခ)

သူတို့သည် မေးခွန်းများကို ဖြေကြားသောအခါ ဖြေကြားခြင်းထက် ယင်းအချက်အလက်ကို မှီ၍ မိမိတို့၏ အယူအဆကို ပြန်ကြားနိုင်သည်။ ယင်းတန်ဖိုးက ငယ်သည်မဟုတ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တည်ထောင်စက သမ္မတလင်ကွန်း၏ စကားရပ်မှာ သမိုင်းဆန်ရုံသာမက သမိုင်းတန်ဖိုးလည်း ရှိသည်။ အချို့သောခေါင်းဆောင်များမှာ ပြည်သူတို့က ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့၏ နှုတ်မှ စကားမှာ တန်ဖိုးရှိသည်။ ဆိုပါတော့ လင်ကွန်း၏ ဒီမိုကရေစီ ရေးရာနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောကြားရာတွင် ပြည်သူ၏ပြည်သူက ပြည်သူ၏ အကျိုးအတွက် ဟူသော စကားရပ်မှာ အမေးကို ဖြေလိုက်သောစကားရပ် ဖြစ်သော်လည်း သမိုင်းတန်ဖိုးက ကြီးမားလှပေသည်။ စာရေးဆရာတို့သည် သူနေထိုင်သော သမိုင်းခေတ်ကို မှတ်သားသူဖြစ်သည်။ မှတ်တမ်းရေးသားသူဖြစ်သည်။ သူသည်လူတို့၏ ခံစားမှုကို ကိုယ်စားပြုလျှင် ပို၍ မှတ်သားဖွယ်ရာများကို ပြောပေလိမ့်မည်။

ဤအခါ အမှတ်တမဲ့ ပြောလျှင်လည်း ပြောခြင်းဖြစ်မည်။ အမှတ်တမဲ့ ပြောခြင်းသည် အမှန်တရားကို ဖွင့်ဆိုခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ကောက်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းတွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းမှ စကားရပ်များမှာ လူသမိုင်းကို တန်ဖိုးထားခြင်းဖြစ်သည်။ တကယ်ကတော့ စာရေးဆရာသည် နိုင်ငံရေးသမားမဟုတ်ပေ။ နိုင်ငံရေးသမားကဲ့သို့ပင် သူ၏သမိုင်းခေတ်ကို မှတ်သားသူ၊ မှတ်တမ်းတင်သူအဖြစ်ကား လူတို့က နားလည်ချင်မှ နားလည်မည်ဖြစ်သော်လည်း သမိုင်းတန်ဖိုးရှိသော စကားရပ်များကား အမြဲတမ်းရှင်သန်ဝယ်ပိုက်ထားသကဲ့သို့ နေပေလိမ့်မည်။

ဝတ္ထုရေးဆရာတစ်ယောက်သည် သူဖြတ်သန်းသောခေတ်ကို မှတ်တမ်းတင်သူဖြစ်သည်။ သူကိုယ်တိုင်က သိသည်ဖြစ်စေ၊ မသိသည်ဖြစ်စေ မေးမြန်းသောစကားရပ်ကို ဖြေကြားသည်မှာ သမိုင်းဝင်ဖြစ်ပြီး ယင်းစကားရပ်များကို ကျွန်တော်က တန်ဖိုးထားသူဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုရေးဆရာတစ်ယောက်သည် ဝတ္ထုကိုရေးမည်။ ရေးသောအခါ သူတွေ့ကြုံခံစားရသမျှကို အခြေခံကာ ရေးမည်။ သူရေးသောသူသည် သူ့သမိုင်းခေတ်ကလူပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့က သာမန်ကြည့်လျှင်တော့ ဘာမျှဟုတ်မည်မဟုတ်။ မေးခွန်းမေးသူက မေးလိုက်သောအခါ သူ့ရင်ထဲမှ ခံစားမှုသည် အပြင်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ထိုအခါ လူတို့က နားလည်ကြရသည်။ သူရေးထားတာ ပါပဲလားဟု မှတ်သားအောက်မေ့မည်။

လူ့သမိုင်းမှတ်တမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့အားဖြင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းသည် မေးသူအပေါ် တည်၍ သမိုင်းမှတ်တမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟုဆိုနိုင်ပေသည်။ လူ့သမိုင်းမှတ်တမ်းတွင် မည်သည့်နေရာ၌မျှ မပါရှိဘဲ မေးမြန်းခန်းတွင်သာ မေးသူ၏အမေးကို ဖြေကြားသော အနုပညာရှင် သို့မဟုတ် စာရေးဆရာ၏ ရင်ထဲမှ ပေါ်ထွက်လာသော မြစ်ကွယ်လျက်ရှိတတ်သော ခံစားမှုကို တွေ့နိုင်သည်ဟု ထင်မြင်မိသည်။ တင်တင်ဦး၏ စာအုပ်တွင် သူမတွေ့ကြုံခံစားရသော ခေတ်ပေါ်စာပေ၏ ၁၉၉၀ ပတ်ဝန်းကျင်ထိ ခေတ်ပေါ်စာပေကို ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြသောအကွက်တစ်ကွက်ဟုလည်း မှတ်သားရပေမည်။

မြစ်ကွက်များသည် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းမှသာလျှင် ပေါ်နိုင်ပေသည်။ မိမိဘာသာရေးသော ဆောင်းပါးများတွင် ပါခြင်းမှ ပါတတ်သည်ကို သတိပြုမိသည်။ တင်တင်ဦး၏ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းတွင် ပါရှိသော စာရေးဆရာ၊ အနုပညာရှင်များ၏ ရင်ထဲမှ ပေါ်ထွက်လာသော မြစ်ကွက်များသည် ၁၉၈၀ ဝန်းကျင် ခေတ်ပေါ်စာပေ၏ ပုံကားချပ်ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရ၍ သမိုင်းတန်ဖိုးရှိသည်ကို မှတ်သားမိပေသည်။

ကျွန်တော်သည် စစ်မဖြစ်မီ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ခံခေတ်ကာလက နောက်ပိုင်းအဖြစ်အပျက်များ၊ စစ်ပြီးခေတ် အဖြစ်အပျက်များကို ဖြတ်သန်းလာသူဖြစ်ရာ ၁၉၇၀-၉၀ ခေတ်များတွင် ပေါ်ထွန်းလျက်ရှိသော စာပေခေတ်တို့၏ ပုံကားချပ်ကို တစ်ပိုင်းတစ်စ တွေ့မြင်ရ၍ တင်တင်ဦးအား ကျေးဇူးတင်ရပေသည်။

၆-၆-၂၀၁၀
ဒဂုန်တာရာ